Norges vassdrags- og energidirektorat
Energi- og konsesjonsavdelingen
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO
nve@nve.no

Orgnr.976031075
Lindland Øvre,
Lindlandsveien 361,
4909 Songe

Songe, 03. september 2026

Høringsuttalelse saksnummer 202402618 – søknad om Lindlandsaga Kraftverk i Tvedestrand kommune.

Gården Lindland Øvre, i Tvedestrand kommune med gnr. 100/7,8,9,15,18,19 m fl avgir med dette uttalelse til søknaden fra Lindlandsaga Kraftverk AS om tillatelse etter vannressursloven § 8 til Lindlandsaga kraftverk, jf. NVEs høringsbrev av 6.august 2026, ref. 202402618-10.
Fristen 25. september 2026 er overholdt.

Sammendrag.
Lindland gård støtter søknaden og ber NVE gi konsesjon .
Vår anbefaling bygger på at en kraftutbygging vil:

1.Styrke gårdens næringsgrunnlag gjennom produksjon av en viktig samfunnsmessig mangelvare, nemlig fornybar elektrisk kraft.
2.Bidra til synliggjøring av viktige kulturminnene som ligger på vår eiendom tilknyttet de sentrale verneverdier i Nærestadvassdraget.
3.Styrke naturparken Lindlandnatur som er bygget opp rundt en husmannsplass fra 1700-tallet. Parken fremstår i dag som en lokal severdighet med sine gamle tømmerhus side om side med eksperimentell arkitektur, skulpturer og steinamfi. mm. En konsesjon vil utvilsomt gjøre området ytterligere interessant for allmennheten dersom den nedbrente gårdsagen blir gjenreist i original bygningsteknikk som et

Om gården og eiendommens rolle.
Lindland Øvre er rettighetshaver, men ikke tiltakshaver.
Gården leier ut fallrettigheter og diverse areal til Lindlandsaga Kraftverk AS, og prøver ellers å legge best mulig til rette for utbygger.

Rykan elven mellom Savann og Lindlandsvann er en grenselv mellom Risør og Tvedestrand kommune. Den sørlige elvebredden er en del av vår eiendom. Således hadde vi i lang tid hatt 50 % av fallrettighetene på elvestrekningen. Ved kjøp av eiendommen g.nr. 56/19,- som ruinen av Lindlandssaga ligger på, er gården også blitt eier av fallrettighetene på nordsiden av Rykanelven. Vi besitter således 100% av fallrettighetene.

Lindlandssaga som kulturminne.
Lindlandsaga ble fullstendig modernisert av bonde Elling Olsen Lindland og hans to sønner, Nils og Olav Lindland i 1932, etter en avtale med Songe Træsliperi as.
Sagbygningen ble reist i «tungt reisverk». Selve maskineriet ble levert av Olav Sørum mekaniske

verksted i Oslo. Leveringen besto bl.a.av en overhalt Francisturbin fra 19 15. Dette representerte en ny driftmetode .Turbinen ytet 42 hk og hadde et vannforbruk på 570l/s. Vannet ble ledet til den 10 meter lange trykkrøret via en åpen renne fra «Kløvdammen» lenger opp i elva Via reimdrift driftet turbinakslingen både sagbenk og tømmervinsj. Reimdrift driftet også en generator som ble brukt for å produsere elektrisitet som belysning til saga og til en husmannsplass et par hundre meter unna.(Skuggestøl) En komplett mappe fra den tiden er bevart. I mappen finnes viser tegninger av maskineriet og spesifikasjonene på turbinen. Her fremkommer også historisk interessante korrespondanse med opplysninger om salgsprosess, prisforhandlinger, transport og markedsutsikter for øket salg av flere francisturbiner i vår region.

Etter krigen ble Lindlandssaga også brukt til produksjon av «knott» (Små trekubber som ble brukt drivstoff i vedgassgeneratorer på kjøretøy)

En gjenoppbygging av Lindlandsaga vil gjøre den til den eneste komplette vanndrevne sag i Nærestadvassdraget .
Samtlige av de andre er borte eller i sterkt forfall. (4-6 stk i antall)

Følgende offentlige instanser har gitt økonomisk støtte til arbeidet med bevaring og gjenreising av Lindlandsaga som et kulturminne:

1. Risør kommune i år 2019.
2. Agder fylkeskommune,avd kulturarv i 2021, 22, 24 og 26.

I forbindelse med pengestøtte i 2026 til oppsetting av en informasjonstavle i området hvor Lindlandsaga ligger, skrev rådgiver Hans Christian Lund ved Agder fylkeskommune følgende:

«Lindlandssaga i Risør er et bevaringsverdig kulturmiljø som på en god måte bidrar til å dokumentere regionens industrielle og håndverksmessige historie. Saga representerer et sjeldent og autentisk eksempel på tradisjonell trebearbeiding og lokalt næringsliv, og har kulturhistoriske og identitetsskapende verdier for lokalsamfunnet. Denne typen industri hadde stor betydning for fremveksten av byer og tettsteder både i regionen, i Agder og i landet generelt. Ved å ivareta og restaurere anlegget slik det fremsto i 1932 sikres kunnskapsformidling, kontinuitet i lokal historie og muligheten til å bruke saga som en pedagogisk og kulturell ressurs for kommende generasjoner. Å ta i bruk vannturbin til drift av gårdsag var på denne tiden en ny og sjelden teknikk, og gjør anlegget ekstra interessant.
Agder fylkeskommune vurderer at dette i regional sammenheng er et verdifullt kulturmiljø, med et stort verdiskapingspotensial, og har de siste årene ved flere anledninger gitt tilskudd til ivaretakelse og restaurering. Dette har selvfølgelig også sammenheng med at eier av anlegget har fremvist et betydelig personlig engasjement for å ivareta kulturhistorien for fellesskapet. I forbindelse med en eventuell konsesjon for kraftproduksjon er det svært ønskelig at en samtidig på best mulig måte kan ivareta anlegget som kulturmiljø, som en ressurs for opplevelse og engasjement, bruk og bevaring og kunnskap og kompetanse.»

Lindland natur og Lindlandsaga
Lindland natur er et konsept under gården Lindland Øvre som er bygget opp rundt en husmansplass fra 1750-tallet. Her befinner det seg gamle bygninger fra bondesamfunnet , side om side med eksperimentell arkitektur, amfi, og diverse kunstinstallasjoner.

Stedet besøkes jevnlig av betalende og ikke betalende Hvert år arrangeres det en 5 dagers sommerleir for ungdom mellom 12 og 18år.
Det har også vært arrangert konserter og en oppsetting av teaterstykket «Gatas Peer Gynt».

I løpet av 2026 ferdigstilles en installasjon som fungere som en informasjonstavle. Tavlen vil inneholde relevant informasjon fra eldre historie, nyere historie, seilskutetiden, jernverk og , gruvedrift samt sagn tilknyttet lokalområdet.

Konklusjon.
Lindland Øvre støtter søknaden om konsesjon til Lindlandsaga kraftverk.
Vi slutter seg til konklusjonen i høringsuttalelsen fra Songe Træsliperi as :
Verneverdier i Nærestadvassdraget vil, samlet sett,- bli bedre ivaretatt med tiltaket enn uten.

Med hilsen Erik Lindland
bonde